

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Q. H. V.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, **za účasti osob zúčastněných na řízení:** I) T. H. L., II) M. T. V., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 7. 2019, č. j. 78 A 17/2019 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce získal povolení k trvalému pobytu na území České republiky v roce 2003. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2015, sp. zn. 45 T 4/2014, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 7. 2015, sp. zn. 11 To 37/2015, byl stěžovatel v souvislosti s organizováním a provozováním pěstírny konopí pravomocně odsouzen za spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 8 let a k propadnutí věci. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne

12. 12. 2016, č. j. OAM-2313-11/ZR-2016, byla z uvedeného důvodu zrušena platnost stěžovatelova povolení k trvalému pobytu a byla mu stanovena lhůta k vycestování z území ČR do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, případně do 30 dnů od propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Rozhodnutím Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 6. 3. 2017, č. j. MV-15272-4/SO-2017, bylo odvolání žalobce proti rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobce zamítnuto a toto rozhodnutí bylo potvrzeno, takže nabylo právní moci dne 7. 3. 2017. Žalobě proti uvedenému rozhodnutí ve věci zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobce Krajský soud v Ústí nad Labem nepřiznal odkladný účinek a následně ji rozsudkem ze dne 19. 2. 2020, č. j. 15 A 81/2017 - 48, zamítl. Kasační stížnost stěžovatele proti uvedenému rozsudku krajského soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 5. 2020, č. j. 1 Azs 145/2020 - 32.

[2] Po té, co stěžovatel vykonal polovinu trestu odnětí svobody, byl usnesením Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 28. 2. 2018, sp. zn. 6 Pp 8/2018, z výkonu tohoto trestu podmíněně propuštěn a byla mu stanovena zkušební doba 7 let za současného uložení dohledu probačního úředníka. Žalobci byl vydán výjezdní příkaz s platností od 28. 2. 2018 do 29. 3. 2018, který však nerespektoval, a dne 4. 4. 2018 se dostavil v doprovodu svého právního zástupce na služebnu Policie České republiky ve snaze legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytových agend, zahájila s žalobcem řízení ve věci jeho správního vyhoštění z území členských států Evropské unie, které však bylo později s odkazem správního orgánu na soukromé a rodinné vazby žalobce na území České republiky a na to, že žalobce svou pobytovou situaci začal sám řešit, překvalifikováno na řízení o povinnosti opustit území ČR dle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[3] Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 16. 8. 2018, č. j. KRPK-28329-69/ČJ-2018-190026, byla žalobci podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců uložena povinnost opustit území České republiky a podle § 50a odst. 4 zákona o pobytu cizinců mu byla stanovena doba k opuštění území České republiky nejpozději do 60 dnů od oznámení tohoto rozhodnutí. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 5. 2019, č. j. CPR-31738-3/ČJ-2018-930310-V248, zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[4] Žalobce následně rozhodnutí žalované napadl žalobou, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem shora uvedeným rozsudkem ze dne 8. 7. 2019, č. j. 78 A 17/2019 - 39, zamítl.

[5] Krajský soud nepřisvědčil žalobní námitce, podle níž správní orgány dostatečně neposoudily přiměřenost napadených rozhodnutí s ohledem na jejich dopad do soukromého a rodinného života žalobce. Soud shrnul klíčové závěry správních orgánů týkající se přiměřenosti napadených rozhodnutí a konstatoval, že se správní orgány touto otázkou náležitě zabývaly. Připustil, že nejen správním vyhoštěním, ale i v důsledku uložení povinnosti opustit území České republiky dochází k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce i jeho rodiny. Jedná se však o nejmírnější opatření řešící neoprávněný pobyt cizince na území, které směřuje k tomu, aby žalobce mohl svůj pobyt

pokračování

legalizovat. Krajský soud přitom upozornil, že legalizace pobytu neoprávněně pobývajících cizince není standardně proveditelná přímo z území České republiky, nýbrž je spojena s podáním žádosti na některém ze zastupitelských úřadů. Dále soud zdůraznil rozdíl mezi rozhodnutím o povinnosti opustit území České republiky a správním vyhoštěním, při němž je stanovena doba, po kterou cizinec nemůže vstoupit na území členských států Evropské unie. Soud konstatoval, že situace na zastupitelském úřadě ČR v Hanoji již není tak napjatá, jako tomu bylo donedávna, napadené rozhodnutí tak nebude mít obdobné účinky jako rozhodnutí o vyhoštění. Zásah do žalobcova soukromého a rodinného života spojený s napadeným rozhodnutím bude dle soudu naprosto minimálním důsledkem jeho protiprávního setrvávání na území České republiky. Ani námitku, podle níž lze do práva na rodinný a soukromý život zasahovat pouze, pokud je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných, neshledal soud důvodnou, přičemž konstatoval, že se jedná o projev migrační politiky České republiky, který nevybočuje z mezí daných mezinárodními smlouvami. Pokud by správní orgány žalobci neuložily povinnost opustit území ČR ani by s ním nezačaly řízení o vyhoštění, umožnily by tím jeho další nezákonný pobyt, to však není v souladu se zájmem na bezpečnosti a ochraně veřejného pořádku. K odkazu žalobce na tehdy probíhající řízení ve věci jeho žádosti o udělení povolení k přechodnému pobytu soud uvedl, že smyslem fikce přechodného pobytu zakotvené v § 87y zákona o pobytu cizinců je ochrana cizince po dobu, kdy se rozhoduje o jeho žádosti, nelze však předjímat výsledek daného řízení a rozhodovat na základě dané fikce v dalších řízeních, obzvláště pokud byla zahájena dříve.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované a osob zúčastněných na řízení

[6] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu původně blanketní kasační stížností, kterou následně na výzvu Nejvyššího správního soudu doplnil, přičemž své námitky podřadil pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[7] Stěžovatel uvádí, že krajský soud řádně nevypořádal žalobní námitky, ale pouze převzal argumentaci žalované a aproboval napadené rozhodnutí, čímž vady napadeného rozhodnutí přenesl i na napadený rozsudek. Stěžovatel bez konkrétního odůvodnění uvádí, že kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s.

[8] Stěžovatel především znovu zrekapituloval žalobní námitky. Namítal, že i v řízení o uložení povinnosti opustit území ČR jsou správní orgány dle § 174a zákona o pobytu cizinců povinny zkoumat přiměřenost dopadů daného rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, v posuzované věci však správní orgány této povinnosti nedostály, přičemž se ani nepokusily náležitě zjistit relevantní skutkové okolnosti. Ani krajský soud se však dle stěžovatele s touto skutečností nevypořádal. Stěžovatel rovněž zopakoval, že žalovaná neoprávněným zásahem do jeho soukromého a rodinného života porušila rovněž „§ 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod“ (pozn.: stěžovatel měl zjevně na mysli čl. 10 odst. 2 Listiny) a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V této souvislosti stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze

dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[9] Stěžovatel se ohradil proti úvaze žalované a krajského soudu o tom, že založí-li cizinec svůj rodinný život v České republice s vědomím svého nelegálního pobytu, lze nepřiměřeně zasáhnout do jeho soukromého a rodinného života jen výjimečně – stěžovatel svůj soukromý a rodinný život realizoval na území České republiky již dávno před tím, než se dostal do situace nelegálního pobytu. Uvedený závěr dle stěžovatele potvrzuje domněnku, že soud dostatečně neposoudil danou otázku. Stěžovatel dále upozornil na to, že se od počátku snažil svůj pobyt legalizovat. Stěžovatel v době podání kasační stížnosti očekával rozhodnutí krajského soudu ve věci zrušení platnosti jeho povolení k trvalému pobytu (viz výše) a rovněž nebylo v té době dle jeho tvrzení pravomocně rozhodnuto o jeho žádosti o udělení povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, přičemž z tohoto řízení mu měla dle § 87y zákona o pobytu cizinců vzniknout fikce pobytu.

[10] V posuzovaném případě je dle stěžovatele rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky svými důsledky shodné se správním vyhoštěním, a to vzhledem k problematické situaci ohledně tzv. Visapointu v zemi jeho původu a skutečnosti, že zákonné lhůty pro vyřízení žádostí není Ministerstvo vnitra zpravidla schopné dodržet.

[11] Stěžovatel dále zdůraznil, že argumentace žalované, podle níž stěžovatel neuvedl okolnosti, které by bránily jeho vycestování, je absurdní, neboť je povinností správních orgánů zjistit skutkový stav věci, tedy okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení. Žalovaná svou povinnost nesplnila a své pochybení svaluje na stěžovatele.

[12] Krajský soud se dle stěžovatele v napadeném rozsudku omezil pouze na vyjádření nesouhlasu se vznesenými námitkami, a to bez náležitého odůvodnění.

[13] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že kasační stížností může být napadeno pouze rozhodnutí krajského soudu, které však nehodlá blíže komentovat. Žalovaná pouze odkázala na své vyjádření k žalobě a ztotožnila se se závěry krajského soudu. Pokud se jedná o přiměřenost žalobou napadeného rozhodnutí, považuje ho žalovaná za řádně odůvodněné a podotýká, že stěžovateli bylo uloženo vůbec nejmírnější opatření, které bylo za dané situace možné přijmout. V návaznosti na argumentaci stěžovatele ohledně problematického vyřizování žádostí o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadě v Hanoji žalovaná popsala způsob, jakým lze podat žádost o pobytové oprávnění prostřednictvím nového rezervačního systému.

[14] Osoba zúčastněná na řízení I), tj. manželka stěžovatele, ve svém vyjádření uvedla, že má v ČR trvalý pobyt a že rodina stěžovatele žije v České republice již 28 let, plně se zde integrovala a ve Vietnamu již nemá žádné zázemí. Případné vycestování stěžovatele by bylo nepřiměřené, rodina by měla zůstat pohromadě v ČR.

[15] Syn stěžovatele jakožto osoba zúčastněná na řízení II) ve svém vyjádření požádal zdejší soud, aby znovu zhodnotil situaci jeho otce a umožnil mu zůstat se svou rodinou, neboť případné odloučení by mělo na stěžovatele i jeho rodinu velmi negativní vliv.

pokračování

[16] Dne 20. 5. 2020 stěžovatel zaslal soudu podání označené jako „*replika k vyjádření žalovaného*“, v němž však neuvedl k věci nic nového, pouze shrnul obsah vyjádření žalované a konstatoval, že trvá na podané kasační stížnosti.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Argumentace stěžovatele vztahující se k přijatelnosti posuzované kasační stížnosti není v této věci vůbec případná, neboť institut nepřijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., v jeho současném znění, by se na věc stěžovatele vztahoval dle přechodného ustanovení čl. II k zákonu č. 77/2021 Sb., jímž došlo k novelizaci § 104a s. ř. s., pouze v případě, že by krajský soud o žalobě stěžovatele rozhodl až za účinnosti uvedené novely, tedy po 31. 3. 2021, napadený rozsudek však byl vydán již dne 8. 7. 2019. Ve svém znění před uvedenou novelizací přitom § 104a s. ř. s. dopadal pouze na kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany, nikoliv na kasační stížnosti v dalších věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce.

[19] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[20] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, neboť zpravidla jen u přezkoumatelného rozhodnutí lze vážit důvodnost ostatních námitek. Stěžovatel má za to, že krajský soud řádně nevypořádal žalobní námítky, nýbrž se pouze bez náležitého odůvodnění ztotožnil se závěry žalované, této námitce však Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit.

[21] Je třeba uvést, že k požadavkům na přezkoumatelnost soudních i správních rozhodnutí se Nejvyšší správní soud vyjádřil ve své judikatuře již mnohokrát. Má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z odůvodnění dotčeného rozhodnutí zřejmé, jaký skutkový stav vzal posuzující orgán za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Povinností soudu je řádně se vypořádat se žalobní argumentací (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45, atp.). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Není přípustné koncept

nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.

[22] Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit tvrzení stěžovatele, podle něhož se krajský soud omezil na tvrzení, že s žalobními námitkami nesouhlasí, aniž by své závěry řádně odůvodnil. Stěžovatel v žalobě namítal především, že správní orgány neposoudily přiměřenost napadeného rozhodnutí. Krajský soud v bodě 18 poukázal na konkrétní úvahy, kterými žalovaná odůvodnila přiměřenost napadeného rozhodnutí, a zejména v bodech 19 a 20 se vyjádřil k věcné správnosti daných úvah. Soud sám se pak přiměřeností žalobou napadeného rozhodnutí zabýval rovněž v bodech 23 až 26 svého rozsudku. Nejvyšší správní soud připouští, že odkaz na jeho rozsudek ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31, je v tomto kontextu nepřipadný, neboť ze spisové dokumentace nevyplývá, že by stěžovatel svůj soukromý a rodinný život na území České republiky založil v době, kdy zde pobýval nelegálně, to však nic nemění na celkové přezkoumatelnosti daného závěru. K argumentaci ohledně fikce pobytu, která měla stěžovateli vzniknout na základě § 87y zákona o pobytu cizinců, se krajský soud vyjádřil v bodě 27 napadeného rozsudku. Rozhodně pak nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že krajský soud k jeho námitce ohledně fakticky dlouhodobého dopadu uložené povinnosti uvedl pouze, že s danou argumentací nesouhlasí; krajský soud v bodě 22 napadeného rozsudku v dané souvislosti konstatoval, že situace na zastupitelském úřadě v Hanoji již není tak napjatá, jako tomu bylo dříve, odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018 - 35, a na informace o nových pravidlech pro podání žádosti o povolení k pobytu uveřejněné na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí. Z uvedeného je patrné, že krajský soud se přezkoumatelným způsobem zabýval každou z žalobních námitek.

[23] Stěžovatel dále namítá následující: „*Uvádí-li [krajský soud], že povinnost opustit území je přiměřená a otázka dalšího legálního pobytu cizince na území ČR je odvislá od jeho aktivity, považuje, stěžoval za nezbytné, upozornit na fakt, že od počátku je zde jeho snaha pobyt legalizovat, což sám soud v rozhodnutí zmiňuje a je tedy nutno upozornit na vnitřní rozpory v napadeném rozsudku.*“ Nejvyšší správní soud k této námitce předně uvádí, že nerozumí tomu, v jakém směru shledává stěžovatel závěry krajského soudu vnitřně rozpornými. Pokud stěžovatel shledává rozpor mezi závěrem krajského soudu o tom, že otázka dalšího legálního pobytu stěžovatele na území České republiky je závislá na jeho aktivitě, a závěry, které krajský soud přijal v bodě 27 napadeného rozsudku k žalobní námitce fikce povolení k pobytu, nepovažuje Nejvyšší správní soud tyto úvahy krajského soudu za vzájemně rozporné. Na jedné straně krajský soud pouze vyjádřil, že délka případného odloučení stěžovatele od jeho rodiny bude do jisté míry závislá na jeho aktivitě v řízení o jeho žádosti o nové pobytové oprávnění, což je jistě pravda, byť aktivita stěžovatele samozřejmě není jediným faktorem, který má vliv na délku a výsledek daného řízení. Na straně druhé s případnými účinky fikce pobytového oprávnění ve smyslu § 87y zákona o pobytu cizinců, k nimž se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádří níže, tento závěr nemá žádnou souvislost.

pokračování

[24] Vzhledem k tomu, že shledal napadený rozsudek přezkoumatelným, přikročil Nejvyšší správní soud k posouzení dalších kasačních námitek.

[25] Je třeba zdůraznit, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční a Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti. Stěžovatel vymezuje rozsah přezkumu napadeného rozsudku a musí v kasační stížnosti přdestřít polemiku se závěry krajského soudu. Nejvyšší správní soud při přezkumu nemůže tuto roli převzít, jeho úkolem není nahrazovat činnost krajského soudu a opětovně přezkoumávat napadené rozhodnutí správního orgánu, jako kdyby rozhodnutí krajského soudu neexistovalo. Z tohoto důvodu platí, že obsah a kvalita kasační stížnosti předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Uvedení konkrétních kasačních námitek nelze zpravidla nahradit zopakováním námitek uplatněných v předchozích podáních nebo pouhým odkazem na tato podání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2007, č. j. 8 Afs 55/2005 – 74). Povinností stěžovatele je sdělit, z jakých důvodů závěry krajského soudu považuje za nezákonné, nikoliv pouze vyjádřit obecný nesouhlas s rozhodnutím napadeným kasační stížností.

[26] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu o tom, že správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav věci a řádně posoudily přiměřenost napadeného rozhodnutí.

[27] Nejvyšší správní soud v tomto ohledu především uvádí, že stěžovatel formuloval žalobní námitku vad řízení spočívajících v nedostatečném zjištění skutkového stavu věci, a tedy v porušení § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu sice obsáhle, když široce popsal zejména právní úpravu, z níž vyplývá povinnost správních orgánů posoudit přiměřenost dopadů svých rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, vůbec však nespécifikoval, jaké konkrétní skutečnosti podstatné pro řízení nebyly zjištěny, ač zjištěny být měly, ani ke kterým konkrétním okolnostem případu nebylo přihlédnuto. S ohledem na obecnost dané námitky tedy ji mohl krajský soud posoudit rovněž pouze v obecné rovině. Ani v kasační stížnosti stěžovatel svou argumentaci nijak nekonkretizoval.

[28] Jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 5 Azs 49/2017 - 34, při posouzení přiměřenosti rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky lze vyjít ze závěrů judikatury vztahující se k otázce přiměřenosti rozhodnutí o vyhoštění, a to samozřejmě při zohlednění skutečnosti, že s povinností opustit území České republiky je spojen méně intenzivní zásah do soukromého a rodinného života cizince, než s jeho vyhoštěním, neboť s ním není ze zákona spojeno stanovení doby, po kterou vyhoštěný cizinec nemůže vstoupit na území členských států Evropské unie (proto také zákon ukládá správním orgánům takovou povinnost uložit právě cizinci, který sice na území ČR nadále pobývá neoprávněně, u něhož by však, jako u stěžovatele, již vyhoštění bylo nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života). Přiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života vyhošťovaného cizince se již Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 Azs 39/2015 – 32 (obdobně jako ve stěžovatelem citovaném rozhodnutí), soud konstatoval: *„Za překážku správního vyhoštění je třeba považovat pouze zásah nepřiměřený, přičemž přiměřenost je třeba posuzovat na základě kritérií stanovených zákonem a vyplývajících rovněž z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se k čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zobledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl*

rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, Ünner proti Nizozemsku, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45). Je tedy v prvé řadě na správních orgánech, aby při svém rozhodování usilovaly o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy stěžovatele a zájmy společnosti.“

[29] Pokud se jedná o zjištění skutkového stavu, správní orgány vyšly při posouzení dopadů daného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele především z výsledků jeho rodinných příslušníků (manželky, dcery a syna) jakožto účastníků daného správního řízení, z listinných důkazů shromážděných ve správním spisu a z informací obsažených v dostupných informačních systémech. Zjistily zejména, že stěžovatel je plnoletý, svéprávný a je schopen se o sebe postarat, přičemž netrpí závažnými zdravotními problémy, které by mu bránily ve vycestování. Na území České republiky má stěžovatel především manželku a dvě dospělé děti, syna a dceru (narození dne X a dne X), obě děti jsou občany České republiky a stěžovatel vůči nim nemá vyživovací povinnost. Dále má stěžovatel na území ČR dvě mladší sestry a mladšího bratra, další, vzdálenější příbuzné má na Slovensku. Ve Vietnamu žijí stěžovatelovi rodiče, bratr, sestra a strýc. Manželka stěžovatele provozuje hernu, kde jí stěžovatel vypomáhá, sám se však nepodílí na finančním zabezpečení domácnosti, manželka tedy na něm není finančně závislá, jednou za měsíc či dva domácnosti finančně vypomůže zejména dcera stěžovatele. Stěžovatel sám neuvedl žádné okolnosti, které by bránily jeho vycestování nebo by mohly jinak ovlivnit dané rozhodnutí, naopak odmítl během svého účastnického výslechu vypovídat.

[30] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně a neshledal ani žádné okolnosti, které by v řízení nebyly zohledněny, ač zohledněny být měly, nelze tak říci, že by správní orgány či krajský soud nešetřily oprávněné zájmy stěžovatele. Jak již bylo uvedeno výše, stěžovatel ani v kasační stížnosti nezmínil žádné konkrétní okolnosti, které by žalovaná nezohlednila, ač být zohledněny měly.

[31] Správní orgány se zabývaly posouzením dopadů rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky do soukromého a rodinného života stěžovatele, dané rozhodnutí však shledaly přiměřeným. Nejvyšší správní soud předesílá, že prvostupňové rozhodnutí a rozhodnutí žalované je třeba vnímat jako jeden celek. Správní orgán I. stupně zejména konstatoval, že stěžovatel odmítl v průběhu správního řízení vypovídat, i přesto však bylo zjištěno, že má na území České republiky dvě dospělé děti, přičemž obě jsou občany České republiky, rozhodnutí nebude mít vliv na finanční chod domácnosti, neboť stěžovatel se na jejím finančním zabezpečení nepodílí, domácnosti finančně vypomáhají děti stěžovatele. Správní orgán I. stupně zohlednil závažnost trestného činu, za který byl

pokračování

stěžovatel odsouzen, jeho zdravotní stav, schopnost postarat se o sebe a skutečnost, že stěžovatel musel vědět, že po uplynutí lhůty stanovené ve výjezdním příkazu není oprávněn pobývat na území České republiky. Žalovaná ve svém rozhodnutí především dodala, že stěžovatel netrpí zdravotními problémy, které by mu bránily ve vycestování, a nemá na území České republiky nezletilé děti, do jejichž práv by mohlo být napadeným rozhodnutím zasazeno. Manželka stěžovatele se o sebe v době, kdy byl stěžovatel ve výkonu trestu odnětí svobody, musela starat sama, popřípadě s pomocí jejich dětí, lze tedy očekávat, že dokáže své potřeby zajistit rovněž do doby, než si stěžovatel zajistí platné pobytové oprávnění. Dále žalovaná zdůraznila, že ačkoliv stěžovatel odmítl vypovídat a k otázce přiměřenosti daného rozhodnutí se tedy vůbec nevyjádřil, správní orgán I. stupně na základě výsledku jeho rodinných příslušníků nepřistoupil k vyhoštění stěžovatele, ale uložil mu pouze povinnost opustit území České republiky, tedy nejmírnější opatření, které bylo možné za dané situace přijmout. Žalovaná dodala, že kontakt stěžovatele s jeho rodinou lze realizovat např. prostřednictvím telefonu, sociálních sítí či jiných internetových aplikací, popřípadě formou návštěv, napadené rozhodnutí rovněž není překážkou tomu, aby stěžovatel následně získal nové pobytové oprávnění. Stěžovatel v průběhu celého řízení, včetně řízení o kasační stížnosti, uplatňoval námitku nepřezkoumatelnosti popsanych úvah pouze v obecné rovině, aniž by konkretizoval, k jakým okolnostem správní orgány nepřihlédly, ač tak učinit měly.

[32] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené souhlasí se závěrem krajského soudu. Rozhodně nelze přisvědčit tvrzení stěžovatele, podle něhož napadené rozhodnutí neobsahuje žádnou úvahu o své přiměřenosti. Žalovaná posoudila přiměřenost napadeného rozhodnutí přezkoumatelným způsobem, přičemž vzala v úvahu všechny podstatné zjištěné skutečnosti. Pokud konstatovala, že stěžovatel neuvedl žádné okolnosti, které by mu bránily ve vycestování, nelze z tohoto závěru dovodit, že by přenášela odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu na stěžovatele. Jak již bylo uvedeno výše, správní orgány zjistily skutkový stav věci dostatečně, a to zejména z výpovědí rodinných příslušníků stěžovatele, žalovaná pak pouze konstatovala, že stěžovatel sám v tomto směru neuplatnil žádná relevantní tvrzení. Není ani pravdou, že by správní orgány nezohlednily dlouhodobost pobytu stěžovatele na území ČR. Správní orgán I. stupně na str. 8 svého rozhodnutí konstatoval, že trvalý pobyt měl stěžovatel na území ČR od roku 2003, nicméně nehovoří českým jazykem, což dle názoru Nejvyššího správního soudu nesvědčí o tom, že by již, přes dlouhodobý pobyt v ČR, přetrhal veškeré vazby se zemí původu. Není také pravdou, že by stěžovatel neměl ve Vietnamu žádném zázemí. Naopak, jak již bylo konstatováno, z výsledku jeho manželky i dětí vyplynulo, že tam stále žije část jeho nejbližší rodiny a ačkoli se vyslychané osoby vyjadřovaly skepticky ohledně toho, zda by stěžovatel u své rodiny ve Vietnamu mohl nalézt dlouhodobější ubytování, lze předpokládat, že by mu alespoň po přechodnou dobu, než by se sám zařídil, jeho blízcí příbuzní vypomohli.

[33] Pokud stěžovatel cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31, podle něhož „protiprávní jednání stěžovatele na území České republiky souviselo výhradně s jeho nelegálním pobytem, nepředstavuje tedy samo o sobě nebezpečí pro veřejný pořádek či veřejnou bezpečnost v ČR“, nelze než uzavřít, že tento závěr není na posuzovanou věc přílehlavý, neboť na jedné straně posuzované rozhodnutí, jímž byla stěžovateli dle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců, v relevantním znění, uložena povinnost opustit území ČR ve stanovené lhůtě, není nijak závislé na otázce,

zda stěžovatel představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, či nikoliv, ale výhradně na otázce, zda na území ČR pobýval v době vydání tohoto rozhodnutí neoprávněně, na straně druhé nelze při celkovém hodnocení osoby stěžovatele odhlédnout od toho, že byl již před tím odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 8 let za zvlášť závažný zločin, nelze tedy tvrdit, že by jeho dosavadní protiprávní jednání na území České republiky souviselo výhradně s jeho nelegálním pobytem.

[34] Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitku, podle níž krajský soud nesprávně posoudil námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované, důvodnou.

[35] Nejvyšší správní soud rovněž nemohl přisvědčit názoru stěžovatele, podle něhož vydání žalobou napadeného rozhodnutí bránila fikce existence pobytového oprávnění založená § 87y zákona o pobytu cizinců. Již v rozsudku ze dne 23. 8. 2013, č. j. 5 As 121/2011 - 60, Nejvyšší správní soud konstatoval, že dle § 87y zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 31. 12. 2010, musel cizinec, který nebyl občanem EU a hodlal pobývat na území České republiky na základě zmiňované fikce, splňovat následující podmínky: „1) cizinec podal žádost o povolení k přechodnému nebo trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU; 2) o této žádosti dosud nebylo pravomocně rozhodnuto; 3) cizinec v daném období skutečně byl rodinným příslušníkem občana EU; 4) cizinec v daném období na území pobýval společně s tímto občanem EU a 5) na cizince se nevztahovalo pravomocné rozhodnutí o ukončení jeho pobytu.“

[36] Ačkoliv na posuzovaný případ dopadá § 87y zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném od 15. 8. 2017 do 1. 8. 2021, přičemž jeho text je od znění, k němuž se vztahuje citovaný rozsudek, do značné míry odlišný, lze závěry daného rozsudku uplatnit i na nyní posuzovanou věc. Stěžovatel totiž v řízení o uložení povinnosti opustit území ČR nepředložil osvědčení Ministerstva vnitra ve formě příslušného vízového štítku vyznačeného do jeho cestovního dokladu, které by ve smyslu § 87y zákona o pobytu cizinců dokládalo, že mu svědčí fikce pobytu dle uvedeného ustanovení, ani takové oprávnění jiným způsobem nedoložil, naopak v kasační stížnosti připustil, že mu k tomu příslušný správní orgán (tedy Ministerstvo vnitra) takové osvědčení nevydal. V intencích citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu totiž, jak uznává i sám stěžovatel, ke vzniku daného oprávnění nepostačuje pouhé podání žádosti o vydání povolení k pobytu rodinného příslušníka občana EU, pokud cizinec, tak jako stěžovatel, nejenže neprokazuje, ale ani nepředkládá dostatečná tvrzení pro to, že by naplňoval definici rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, totiž nepostačovalo, pokud byl žadatel rodičem občana Evropské unie, ale muselo se navíc jednat o občana EU mladšího 21 let, o kterého žadatel jakožto jeho rodič skutečně pečoval, což v případě stěžovatele a jeho dětí, kteří jsou sice občany ČR, avšak narození v letech 1986 a 1990, zjevně splněno nebylo. V odvolání přitom stěžovatel tuto námitku vůbec neuplatnil, žalovaná se k ní tedy nemohla vyjádřit. Krajský soud se k této otázce vyslovil v bodě 27 napadeného rozsudku, a byť je jeho argumentace nesprávná, nemá toto dílčí pochybení vliv na zákonnost jeho rozsudku, neboť konečný závěr krajského soudu o nedůvodnosti dané žalobní námitky ob stojí.

pokračování

[37] Dále stěžovatel v kasační stížnosti zopakoval žalobní námitku, podle níž je v posuzovaném případě dopad vydaného rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR obdobný, jako by byl v případě rozhodnutí o správním vyhoštění, a to s ohledem na problematickou situaci ohledně systému Visapoint na zastupitelském úřadu ČR v Hanoji a na průtahy při vyřizování žádostí o pobytové oprávnění. Nejvyšší správní soud v tomto směru pouze opakuje, že danou námitkou se zabýval již krajský soud v bodě 22 napadeného rozsudku, kde odkázal na rozsudek ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018 - 35, v němž Nejvyšší správní soud poukázal na částečnou konsolidaci problematické situace na zastupitelském úřadě v Hanoji a na webovou stránku Ministerstva zahraničních věcí obsahující informace o nových pravidlech pro objednání k podání žádosti o pobytové oprávnění. Stěžovatel v kasační stížnosti pouze zopakoval žalobní námitku, aniž by předeštl jakoukoliv polemiku se závěry krajského soudu. Nejvyšší správní soud tedy opět pouze obecně uvádí, že ačkoliv je mu z úřední činnosti známo, že ani zavedení nového objednávacího systému problémy při podávání žádostí o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadě v Hanoji zcela neodstranilo, lze s krajským soudem souhlasit v tom, že se situace alespoň částečně zlepšila a dopad rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky do soukromého a rodinného života stěžovatele je tedy ve srovnání se správním vyhoštěním méně intenzivní.

IV.

Závěr a náklady řízení

[38] Zdejší soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[39] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, příslušelo by jí tedy vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu spisu však plyne, že jí v tomto řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Osobám zúčastněným na řízení Nejvyšší správní soud neuložil v řízení o kasační stížnosti žádnou povinnost, s jejímž plněním by jim vznikl nárok na náhradu s tím spojených nákladů

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. října 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu